Nüshası her yerde 5 kuruştur

PAZAR 28 EYLÜL 1941

31 İNCİ YIL No. 8662

TELGRAF: ANADOLU — İZMİR
TELEFON: 2776
ADRES: İkinci Beyler sokağında ANADOLU gazetesi idarehanesi (ANADOLU) MATBAASINDA BASILMIŞTIR
Neşredilmiyen yazılar geri verilmez
Günü geçmiş nüshalar 25 kuruştur.

# Anadolu

Her gün sabahları (İzmir) de çıkar siyasî gazetedir.

## Millî Müdafaa Vekili Istanbulda

İstanbul, 27 (Telefonla) — Millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan, bugün Ankaradan şehrimize gelmiş, garda karşılanmıştır. Dahiliye Vekili Faik Öztrak da yarın gelecektir.

# Şefin Millete Hitabı

## "Dilimizin millî bir dil olarak işlenmiş ve yükselmiş olması gerektir,,

****

Büyük bir millet, milletler arasında kendi dilini yapma olmıyan öz yaradılışiyle göstermek zorundadır. Milletler arasındaki boğuşma ve savaş yalnız demirle çatışma değildir. Milletlerin benliklerindeki güç yaşamaları için sağlam kaynaktır

***

Ankara 27 «gecikmiştir» (A.A) — Dil bayramı münasebetiyle Millî Şefimiz İnönünün Türk milletine hitabı:

Vatandaşlarım;

Dil bayramını sevinçle kutluluyoruz. Bu bayramın vatandaşlarıma bir büyük davanın heyecanını tattırdığını ve ödevlerini hatırlattığını düşünüyorum. Bizim inandığımız ve bağlandığımız esas şudur ki; milletimize lâyık olduğu kültür hazinesini az zamanda sağlıyabilmek için dilimizin millî dil olarak işlenmiş ve yükselmiş olması gerektir. Bu memleketin aydınları belki yüz yıldan beri eksiği görmüşlerdir. Millî dili arıtmanın bu kadar uzun ve yavaş sürmesi aydınların kendi zevklerinde çok kıskanç olmalarından ve herkesin kendi ölçüsünü en üstün tutmasındandır. Eğer Türkler bilimin her dalında yabancı diller için çalıştıkları kadar kendi öz dilleri için emek çekselerdi, Türk dili çok zamandanberi eksiklerinden tamamiyle kurtulmuş ve medeniyet dünyasının örnek bir dili olmuş bulunurdu. Ayni alışkanlık bugün de bizi kolayca elde edeceğimiz çok

Millî Şefimiz İsmet İnönü

ilerleyişten alıkoymaktadır. Ulusa söz işittiren ve okuyabilen her aydınımız, dil içinde bir tek yabancı kelimenin eksik olmasını özenmiye değer bir zevk saysa, bir çok sıkıntıyı hiç fark etmeden geçirebiliriz. Dil bayramı büyük ve ulusal bir devrimin gerçekten işaretidir. Bu devrimin yolunda inanla ve sevgiyle yol almak ve yol aldırmağa çalışmak hepimiz için borçtur.

Büyük bir millet; milletler arasında kendi dilini, yapma olmıyan öz yaradılışiyle göstermek zorundadır. Milletler arasındaki boğuşma ve savaş; vatandaşlarımın gözlerinden kaçmaz ki, yalnız demirle çatışma değildir. Milletlerin benliklerindeki güç yaşamalar için en sağlam kaynaktır. İşte bundan dolayı ve millî benliğe doğrudan doğruya dokunduğunu düşünerek dil çalışmalarını sevgiyle ve ilgiyle genişletmeliyiz. Yeni bilgi terimlerinin okullarda verdikleri neticelerden memnunum. Kültür dilimiz hızla arınma yolundadır. Henüz eksik olan terimler de tamamlanırsa, dilimiz bundan çok gelişmiş olacaktır. Bu meselelerin her

— Devamı 2 inci sahifede —

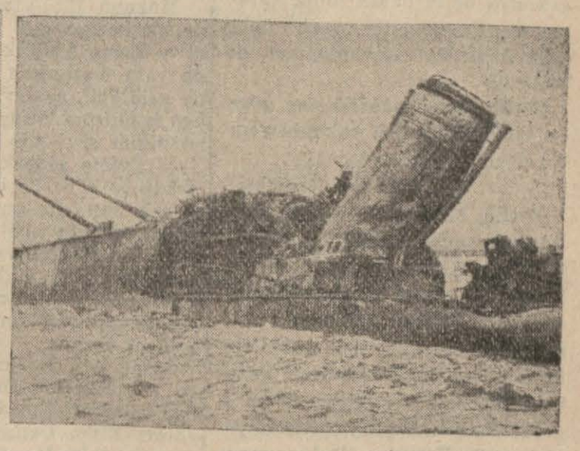

Şark cephesinde harekâtta bulunan tank kolları bir nehri geçiyor. Almanlar tarafından Baltık denizinde batırılan Sovyetlerin «Karl Marks» kruvazörü

### Almanlara göre

## Kiyef büyük meydan muharebesi bitti

Beş Sovyet ordusu en hafif kuvvetler bile kaçırılmadan imha edildi

*Son harpte 665 bin esir alındı, 881 tank, 3718 top ele geçirildi*

Berlin, 27 (A.A.) — Alman tebliği:

Kiyef büyük meydan muharebesi bitmiştir. Geniş bir arazi üzerinde yapılan çift çenberleme hareketiyle

—Devamı 3 üncü sahifede—

## İngiliz ihracına intizar olunuyor

Sovyet filosu kumandanı Rus zırhlılarının harp ettiğini söylüyor

*Rusyaya yapılan yardımnı göz kamaştıracak kadar muazzam olduğu bildiriliyor*

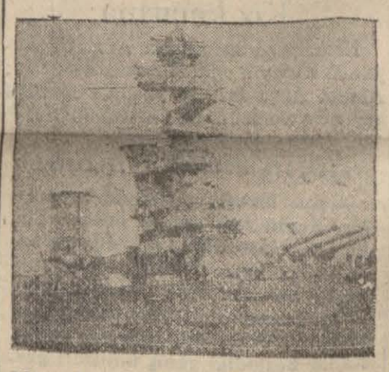

Almanlar tarafından batırıldığı iddia edilen, fakat halen muharebelere iştirak ettiği anlaşılan Rusların Baltık filosundan Marat zırhlısı

Londra, 27 (A.A.) — Moskova radyosu, Sovyet Baltık filosu siyasî âmiri Lebedepin Leningradda radyo ile söy-

— Devamı 4 ncü sahifede —

### Sovyetlere göre

## Kırımda çok şiddetli muharebeler oluyor

Rumenler 50 bin zayiat verdiler, Leningrad hücumları püskürtüldü

*Odesa önünde mühim ganaim ele geçirildi 118 Alman tayyaresi düşü*

Moskova, 27 (A.A.) — Dün geceki Sovyet tebliği:

26 eylûlde kıtalarımız bütün cephe boyunca düşmanla çarpışmışlardır. 24 eylûlde 118 düşman tayyaresi düşürülmüştür. 29 Sovyet tayyaresi kayıptır.

13 üncü ve 15 inci Rumen piyade tümenleri bozguna uğratıldığı zaman Rumenler ölü olarak 2 bin, yaralı ve esir olarak ta 4 bine yakın asker kaybetmişlerdir.

İlk haberlere göre Sovyet kıtaları muhtelif çapta 33 top ve bunların arasında uzun menzilli top, 6 tank, 2 bin tüfek, 110 mitralyöz, 39 mayin âleti, 4 bin obüs, 15 bin mayin fişenk ve el bombaları ile dolu çok miktarda sandık iğtinam etmişlerdir.

Leningrad yakınlarındaki bir bölgede 500 Alman subayı ve askeri çetin muharebelerde ölmüştür. Sovyet kıtaları 5 top, 10 mayin âleti, 20 kamyon, çok miktarda silâh ve cephane tahrip etmişlerdir.

—Devamı 3 üncü sahifede—

# Millî Korunma kanununda tadilât

## İhtikârla mücadele için cezalar şiddetlendiriliyor

### Kanuna bazı yeni maddeler ilâve ediliyor

Ankara, 27 (Telefonla) — Ticaret Vekâleti, millî korunma kanununda değişiklik yapmak üzere bir müddettenberi yaptığı hazırlıkları bitirmek üzeredir.

Verilen malûmata nazaran millî kanunun bütün maddeleri ayrı ayrı gözden geçirilmekte ve bu günün ihtiyaç ve zaruretlerine uygun bir hale getirilmektedir. Bu cümleden olarak hükûmete halkın ve millî müdafaanın ihtiyacı olan her nevi maddeleri ve yardımcı malzemeleri değer fiatının tediyesi mukabilinde el koyarak almıya, maksada göre tevzie ve satmıya salâhiyet veren madde, tadil edilmektedir. El koyma kararına itaat etmiyen bir kısım müstahsillerin ellerinde bulunan malları getirip hükûmete teslim etmedikleri görülmüş, bu maksatla cezaî müeyyidelerle kanuna yeni hükümler ilâve edilmiştir. Kanunda yapılan ikinci mühim tadilât, icar mukaveleleri hakkındadır. Yeni tadilâtla icar mukaveleleri hükümlerine muhalif hareket edenler hakkındaki cezaî müeyyideler de tesbit edilmekte ve 50 liradan başlamak üzere gayri menkulün bir senelik tutarı ceza olarak alınabilmektedir. Diğer taraftan hükûmet her ne şekilde olursa olsun ihtikârın önüne geçmenin çok zor olduğunu anlamış ve ihtikâr yapanlar hakkında çok şiddetli cezaî tedbirler almak suretile buna mani olmanın kabil olaca-

—Devamı ikinci sahifede —

## Knoks, başka üşlere de ihtiyacımız var, diyor

Infiradcılar, Almanya ve Rusyanın bitap düşünceye kadar harbe devam edecekleri ümidinde

Amerika Bahriye Nazırı Albay Knoks

Vaşington, 27 (A.A.) — Amerika Bahriye nazırı Albay Knoks, ticaret mecmuasında yazdığı makalede bitaraflık kanununun kaldırılmasını ve başlıca deniz ticaret yolları civarındaki Amerika deniz üslerinin kuvvetlendirilmesini tavsiye etmektedir.

Knoks diyor ki:

«Groelandı ve Izlandayı muvakkaten

— Devamı 4 ncü sahifede —

## Üçlü pakta yeni bir devlet girmek üzere imiş

Mihver matbuatı paktın yıldönümünü selâmlıyor

Üçlü paktın yıldönümü münasebetiyle mihver matbuatı bu mevzuda makaleler neşretmişlerdir. Almanlar üç lü paktın hiç bir devlete zorla kabul ettirilmediğini, İtalyanlar da bu paktla bütün

—Devamı 2 nci Sahifede—

# Askerî Vaziyet

## Cenupta Harkof ve Rostoka karşı yeni bir hareket muhtemeldir

Merkezde Volga menbalarına varan Almanlar Moskovaya 250, Kalinine 150 kilometre yaklaştılar

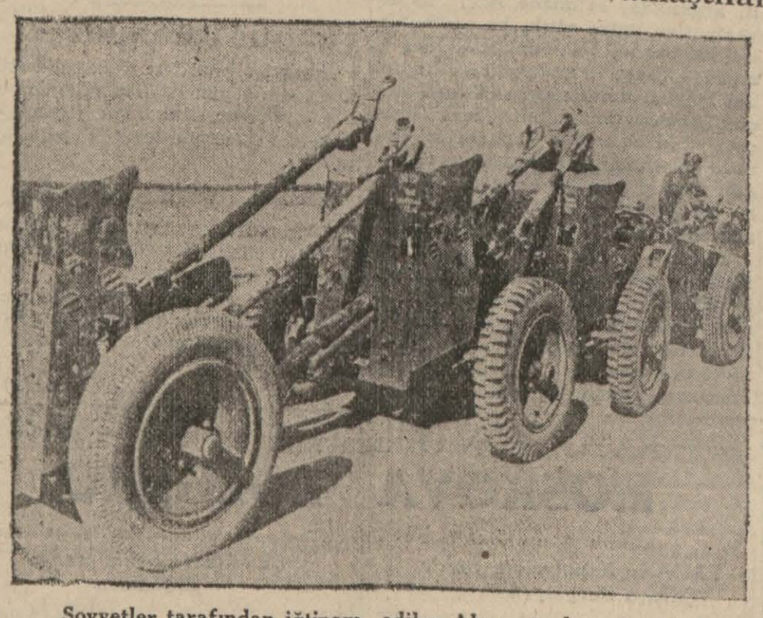

Sovyetler tarafından iğtinam edilen Alman toplarından bir kaçı

Şark cephesi hakkında Sovyet ve Alman kaynaklarından gelen haberlere göre vaziyet şöyledir:

Fevkalâde bir Alman tebliği, Kiyef imha muharebesinin bittiğini bildirmektedir. Bu muharebede çevrilmiş olan dört değil beş ordu, en zayıf bir kuvvetin bile kurtulmasına meydan verilmeden imha edilmiştir. 665 bin esir alınmıştır. 884 tank, 3718 top ve külliyetli harp malzemesi iğtinam veya tahrip olunmuştur.

Almanlara göre elli tümenin imhasiyle neticelenen bu zaferden sonra muharebe yeni bir safhaya girmiştir. Dinyeper manialarını aşılmış, nehrin doğusunda 200 kilometre içere sarkan bir arazi parçası kazanılmıştır. Merkezde bir Alman kıtası Smolensk ile İlmen gölü arasındaki bataklık sahayı geçerek Volga nehrinin menba kısmına varmıştır. Burası Moskovaya 250 kilometre, Kalinin şehrine de 150 kilometre mesafededir. Almanların buradaki yeni muvaffakıyetleri ve hamle yapmaları, bir müddettir Smolensk mıntakasında ilerlemiye çalışan Sovyetlerin bu hareketini kısmen durdurmuş olmaktadır.

Almanların, şimalde atıl duran kuv-

—Devamı 3 üncü sahifede—

## İŞARETLER

### Bir karışıklık

**Dil bayramımı kutluladık. Bu bayram, hepimize kendi sahamızda vazifemizi hatırlatmağa acaba vesile oldu mu?**

**Dairelerden geçen resmî evraka bakıyoruz. Bazılarında hâlâ tumturaklı ifadeler, uzun cümleler ve terkipler var. Maarif idaresinin ve mekteplerin ifadeleri ise bambaşka..**

**Muhtelif memuriyet ve teşekkül isimlerini hepimiz ayrı ayrı söylüyoruz. Bir tarafta (başkan), diğer tarafta (reis), bir tarafta (memur), diğer tarafta (işyar), bir tarafta (yönetim kurulu), diğer tarafta (idare heyeti)..**

**Resmî ve yarı resmî teşekküllerde bu kargaşalık bu dereceye varırsa, halk ne yapar, sorabilir miyiz?**

**

# Günün Meselesi

## İhtikârla mücadelede azamî şiddete doğru

### Mevcud stokların çok esaslı tesbiti lâzımdır

İhtikârla mücadele bahsında epeyce titiz ve hareketli olan İstanbul, bir çok ahvalde bizim de istifade edebileceğimiz kararlar veriyor, tedbirler alıyor. İhtikâr, bazan bulunduğu mahalle ve kendisini idare edenin şeytanî zekâsından ve ahlâksızlığının derecesine göre şekil alabilirse de ekseriya, muayyen metodlar içinde tatbik edilir.

Meselâ, deposunda mevcut malı gizliyerek bunu piyasaya çıkarmıyan ve halkın ihtiyacına arzetmiyen bir müessesenin yaptığı nedir?

İhtikâra hazırlanmanın tâ kendisi, değil mi?

Çünkü onun bunda istihdaf ettiği maksat gayet sarihtir:

Malı saklıyacak, piyasa o malın sıkıntısını çekecek, ihtiyaç sahipleri nihayet fedakârlığa razı olacaklar ve muhtekir de bunu kavrayınca deposunu, anbarını gizli gizli açacak, oradaki nesneleri peyderpey mağazasına taşıyacak ve evvelce beş kuruşa aldığı malı beş yüze satacak, halkı soymak suretiyle küçücük sermayeden büyük servetler koparacak..

O zamanı yaşayıp da ahvale vukuf hasıl edebilenlerin söylediklerine göre, umumî harpte de böyle olmuş.. Bazı yabancı müesseseler, depolarındaki malları, harbin sonuna kadar satmışlar, yüzleri bin, binleri milyon yapmışlar..

Türkiye henüz harp dışındadır. İmkân dahilinde ithalât da yapabiliyoruz. Hükûmet, buna rağmen, piyasayı ahlâklı, meşru ve namuskâr bir alış - veriş müvaznesi içinde tutmak için kanunlar çıkarmış, irili, ufaklı mürakabe teşekkülleri ihdas etmiş ve mevcut resmî dairelere de vazifeler tahmil etmiş. Buna rağmen, aramızda, halkın en ileri, en müb-

—Devamı 4 nü sahifede —

## Vişiye karşı hücum tekrar başladı

Fransa sadakatsizlik göstermiş ve intizar siyaseti takip ediyormuş

İtalyan gazeteleri yeniden Fransanın vaziyetini incelemeğe başlamışlardır. Gazeteler, Fransada üçüncü bir cumhuriyetin ölmesine rağmen iyi değilmemiş cesedin tekrar hortlamağa başladığını yazarak şöyle demektedirler:

Fransanın büyük bir devlet olarak tekrar canlanmağa çalışmak istiyeceği sanılmıştı. Halbuki Fransa yine kendi siyasetini yürütmeğe başlamıştır. Peten ve amiral Darlan, beklenilen doğru siyaseti tutmamıştır. Almanya ile iş birliği suya düşmüştür. Fransa şimdi şöyle düşünmekte-

— Devamı dördüncü sahifede —

## Üçlü pakta yeni bir devlet girmek üzere imiş

— Baş tarafı 1 inci sahifede —

devletlerin hakkına hürmet edildiğini, hiç bir devlete cebren bir şey kabul ettirilmediğini yazmaktadırlar.

Japon matbuatı da üçlü paktı selâmlamakta «ne olursa olsun Japonya üç lü pakta sadık kalacaktır. Japonyanın yeri, üçlü pakt devletleri arasındadır» demektedir.

Berlin siyasî mahfillerine göre de üçlü pakta pek yakında yeni bir devlet iştirak edecektir.

**(Radyo Gazetesi)**

Berlin, 27 (A.A.) — Üçlü paktın imzasının yıldönümü münasebetiyle Alman hariciye nazırı Von Ribbentrop ecnebi matbuat azalarının kabul salonunda Alman gazetelerinin ileri gelenleri ile mihvere dahil devetlerin gazetecilerini kabul etmiştir. Merasimde İtalya, Japonya, Romanya elçileri ile Hırvat ve Bulgar maslahatgüzarları bulunmuştur.

## Borsa

ÜZÜM

| | | K. S. | K. S. |
|---|---|---|---|
| | ÜZÜM | | |
| 244 | F. Sabri | 41 50 | 41 35 |
| 239 | N. İzmir o. | 42 15 | 48 25 |
| 152 | Ş. Remzi | 40 | 48 |
| 140 | İsmail H. | 46 | 49 |
| 126 | İsmail Çıkroğ. | 43 | 46 25 |
| 110 | J. Taranto Ma. | 43 | 43 |
| 108 | Reşat S. | 44 50 | 48 |
| 113 | Riza ihracat | 43 50 | 46 |
| 62 | Necati Börekçi | 42 | 46 |
| 84 | Millet Pazarı | 44 | 44 50 |
| 78 | B. Hazraki | 40 50 | 43 25 |
| 70 | Jiro ve şe. | 46 | 47 |
| 60 | Mahmut Y. | 50 | 51 50 |
| 56 | A. Hakkı Saraç | 46 | 46 |
| 58 | İnan şirketi | 46 | 47 25 |
| 54 | S. Ban | 41 50 | 43 25 |
| 45 | Y. İ. Talât | 46 | 48 50 |
| 60 | Hilmi U. | 39 | 50 |
| 47 | Anadolu İn. | 41 | 43 50 |
| 41 | A. Naci Hamdi | 46 50 | 46 |
| 35 | Nisim Krisp. | 44 50 | 44 50 |
| 67 | M. İzmir o. | 44 | 44 |
| 17 | Hamza B. B. | 45 50 | 45 50 |
| 18 | Muharrem K. | 41 50 | 41 50 |
| 15 | Muiz Ruso | 41 | 44 |
| 11 | Öztürk L. T. | 45 | 45 |
| 6 | A. Maydo | 43 50 | 43 50 |
| 2066 | 26 | | |
| 59484 | 7 | | |
| 61550 | 27 | | |

| No. | | |
|---|---|---|
| 7 | 40 | 50 |
| 8 | 42 | |
| 9 | 44 | |
| 10 | 48 | |
| 11 | 52 | |

İNCİR

| | | K. S. | K. S. |
|---|---|---|---|
| 259 | Şerif Remzi | 16 | 23 50 |
| 236 | S. Süleymanoviç | 12 50 | 24 |
| 193 | A. R. Barki | 18 | 25 |
| 156 | M. J. Taranto | 19 | 19 |
| 151 | M. H. Nazlı | 15 50 | 19 50 |
| 148 | Ritaş | 19 | 22 50 |
| 114 | Öztürk | 17 50 | 22 |
| 70 | R. G. Frako | 12 | 20 |
| 47 | M. İzmir o. | 13 50 | 13 50 |
| 40 | Tarım | 22 | 22 |
| 33 | Albayrak | 26 | 26 |
| 26 | Şakir Özdemir | 18 | 18 |
| 1531 | | | |
| 36192 | | | |
| 37723 | | | |

ZAHİRE

| | | |
|---|---|---|
| 95 | B. Pamuk | 75 |

## RADYO

**BUGÜNKÜ PROGRAM**

8.30 Program, 8.33 Müzik: Hafif müzik ve marşlar (Pl.), 8.45 Ajans haberleri, 9 Müzik: Hafif programın devamı (Pl.), 9.30/9.45 Evin saati, 12.30 Program, 12.33 Müzik: Karışık şarkılar (Nihavent makamı), 12.45 Ajans haberleri, 13 Müzik: Oyun havaları ve şarkılar, 13.30/14.30 Müzik: Radyo salon orkestrası, 18 Program, 18.3 Müzik: Radyo caz ve tango orkestrası, 18.40 Müzik: Fasıl sazı, 19.30 Ajans haberleri, 19.55 Müzik: Tango ve Svingler (Pl.), 20.15 Konuşma: (Meslekler konuşuyor), 20.30 Müzik: Karışık şarkılar, 21 Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası, 21.10 Müzik: Karışık şarkılar, 21.35 Ankara Sonbahar at yarışlarının neticeleri, 21.45 Müzik: Opera musikisi (Pl.), 22.30 Ajans haberleri, 22.45 Anadolu aansının spor servisi, 22.55.23 Yarınki program ve kapanış.

## Mahkemelerde

### Menemen cinayeti davasına bakıldı

Menemende Camiikebir mahallesinde kasap Demir Ersözün taşla sırtına vurarak ölümüne sebebiyet vermekten maznun börekçi Kadrinin muhakemesine dün şehrimiz ağır ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Maznun ifadesinde, içki âleminde bir kardeş gibi hareket ettiklerini ve kasap Abdülkerimin dükkânında rakı içerlerken kasap Demirin de geldiğini, aralarında bir şey yokken kendisine küfür ettiğini ve haraç istediğini söylemiş ve demiştir ki:

— Evime giderken yanıma aldığı arkadaşı Ziya ile önüme çıktı, ellerindeki sopa ile vurarak sağ ve sol omuzlarımdan beni ağır surette yaraladılar. Müşkül vaziyetten kendimi kurtarmak için öldürmek maksadı olmaksızın yerden aldığım taşları attım. Sırtına rastlamış ve ölümüne sebebiyet vermiş..

Şahit Ali, Rasim, Hüseyin, Ziya ve Abdülkerim dinlenmişler, vakadan haberleri olmadığını söylemişler, yalnız Ziya, Demirle birlikte Hamam sokağında görüşürken Kadrinin taşla vurduğunu, Demirin elinde sopa bulunmadığını söylemiştir. Gelmiyen şahitlerin celbi için muhakeme, başka bir güne bırakılmıştır.

### Bar cinayeti davası

Kordonda Şenbarda Reşad adında bir genci artist Müşerrefle dans ettiği için tabanca kurşunu ile kalbinden vurarak öldüren Mehmet Karabina ve Mehmedi yaralıyan Turanın muhakemelerine dün ağırcezada devam edilecekti. Artist Müşerrefin ifadesi alınmak üzere İstanbul ağırceza mahkemesine yazılmış olan talimata henüz cevap gelmediğinden muhakeme 20 birinci teşrine bırakılmıştır.

### Beraet ettiler

Menemende Arap Mustafayı öldürmekle maznun Hüseyin, Mehmet Ali Çıkıkçı, Hasan ve Mustafanın ağırcezada muhakemeleri sona ermiş ve cümlesinin beraatlerine ve İbrahimi yaralıyan Mehmet Alinin 3 sene 4 ay ağır hapsine ve 300 lira tazminata mahkûmiyetine karar verilmiştir.

### Kız kaçırma

Kemalpaşa kazasında Armutlu köyünde Hüseyin oğlu Mustafa Karacalı; Ahmet Akça kızı 15 yaşında Bediayı kaçırmış ve zabıtaca yakalanmıştır.

## Şefin millete hitabı

— Baş tarafı birinci sahifede —

**biri bizim için ayrıca önemelidir. Büyük Atatürkün Türk dili uğrunda harcadığı emekler boşa gitmemiştir ve asla boşa gitmiyecektir. Onun kutsal adını derin sevgiyle anıyoruz. Türk dili için son anına kadar beslediği geniş ümitleri gerçekleştireceğiz. Bayramı vatandaşlarıma bu düşünceler ve duygularla kutluluyorum.**

**İSMET İNÖNÜ**

## Millî Korunma kanununda tadilât

— Baş tarafı 1 inci sahifede —

ğı neticesine varmıştır. Bu bakımdan her maddenin fiatını tayin etmek suretile fiatların kontrol edilmesi esas olarak kabul edilmekle beraber kanunda hâkime geniş takdir salâhiyeti verilerek muhtekirler hakkındaki cezaî hükümler arttırılmıştır. Kanunun diğer maddeleri üzerinde yapılan tadillerde her cezaî müeyyidelerin arttırılması ve daha cezaî tedbirlerin arttırılması suretinde hülâsa edilmektedir.

## FİKİRLER

### İMLÂ LÛGATI

**Dilimizin büyük noksanı olan lûgat kitabının, Maarif Vekâletince hazırlandığını gazetelerde okuduk. Bu işle alâkadar olan bazı gazeteci arkadaşlar sırası geldikçe fikir ve mütalealarını yazıyorlar ve Türk dilinin anarşisine mahal bırakılmaması için kat'î kararın çok ince bir tetkikten sonra verilmesini tavsiye ediyorlar. Bizim zamanımızda okuduğumuz gramerde, Türkçeleştirilmiş Farsça ve Arapça kelimelerden Türkçe cümleler yapılmasını da öğrettiler, bugün ise ecnebi kelimelerle daha zenginleşen Türkçeyi çocuklarımızdan dinlerken kulaklarımız gıcıklanıyor. Yabancı kulaklara en lâtif gelen mahdud bir kaç dilden biri de Türkçe iken ve bilhassa İstanbul Türkçesi iken bu dil bugün ne hal aldı? Akşam gazetesi bir köşesinde «Ne demeli?» fıkrası açtı, fakat ayni gazetenin her sütununda nice tashihe değer hatalar görülüyor, falan kelimenin telâffuzu veya tahriri öyle değil, böyledir diyebilmek için elde bir miyar ve mikyas olmadığından her dilden ayrı ses, her kalemden ayrı imlâ çıkıyor. Maarif Vekâletinin lûgat ihzarı hakkındaki teşebbüsü muhakkak ki şayanı takdirdir, fakat bütün bu hüsnü niyete, çalışmıya ve masrafa mukabil acaba matlûp netice istihsal edilmiş olacak mıdır? Doğrusu güç iş..**

**Dilimize kabul edilmiş, Türkçeleşmiş hemzeli ve ayınlı bazı kelimeler var ki simdi biz bunları yok ediyoruz, meb'us, ma'na ve me'vada olduğu gibi, buna ne care bulunabilecektir? Bir de (K) harfinin ağır vazifesini hüsnü ifa etmekte aciz göstердiğini hepimiz biliyoruz, bazan bu harfi sakil olarak telâffuz etmekle beraber, kendisinden sonra gelen (A) harfini de uzatmak icap ediyor: kabil, kail, kamus, kani gibi verlerde (A) yı uzatmak için üstüne işaret konulunca (K) harfi inceliveriyor. Bunun önüne geçmek kolay, alfabemize (Q) harfini ilâve edersek bir çok iltibaslardan hemen kurtulmus olmaz mıyız?**

**Kalb, edib, mekteb gibi hafif biten bazı kelimelerin (P) ile nihayetlendirilmesi kabul edilecekmiş, bunların cemilerinde kaidemiz, telâffuzumuz bozulmıyacak mı? Böyle kelimeleri asıllarındaki şekilde kabul ederek yazmak daha doğru olmaz mı?**

**Ecnebi kelimelerden ismihasları oldukları gibi ayni imlâ ile yazmak mı, yoksa bizim telâffuzumuza göre kendi harflerimiz ve imlâmıza uydurarak yazmak mı doğrudur? Bu mevzu da uzun münakaşalara müncer oldu, bunların ikisinin de caiz olduğu kanaatindeyim, ecnebi dillerden ekserisinde kendi telâffuzlarına göre yazıyorlar, biz de bu iki şıktan biri kat'i olarak kabul edilmeli ve bu esasa herkes ittibah etmelidir.**

**Lâtin harflerini kabul ettikten sonra dilimizi çok sadeleştirdik, öğrenilmesini kolaylaştırdık, fakat kendi aramızda, evimizde bazı nahoş vaziyetler ihdas ettik, bu kabahat ise harflerde, telâffuzlarda değil, ancak müsbet ve muayyen bir kaidenin mevcut bulunmamasındadır. Küçük çocuklarımız canım güzel Türkçeyi tıpkı evlerinde yabancı dil konuşulan vatandaşlarımızın çocukları gibi acayip şive ile konuşuyorlar ki bir an evvel bunun önüne geçmek lüzumunu takdir etmiyenimiz yoktur.**

**Dilimizi kolay öğretmek ve öğrenmek için, taammümü için basitleştirmek ve zecrî kaidelere tâbi kılmak zamanı geçiyor, bu kaideler vazedilirken de istisnaları mümkün mertebe azaltmak gerektir, zira Fransızca dilinin üç cildlik grameri gibi kaideden fazla istisnalar olursa dil ve edebiyatımızı ilerletmek te müşkülleşir.**

**A. E. (Ankara)**

## Şehir ve Memleket Haberleri

### Keçecilerde bir cinayet oldu

#### Kıskanç bir koca karısını üç kurşunla öldürdü

Dün sabah saat 8,30 da Keçecilerde Hamam sokağında bir cinayet olmuş, Ahmet oğlu seyyar satıcı Kahraman, karısı Gülteri tabanca kurşunu ile öldürmüştür. Cinayetin sebebi kadının fazla genç, Kahramanın biraz yaşlı olmasından müteveellit kıskançlık ve evhamdır.

Evvelki gece karı koca yatıp uyumuşlar, sabahleyin uyanmışlar; fakat gece aralarında pek hafif bir münakaşe geçmiştir. Kahraman sabahleyin garip bir tavır takınarak taban casını almış, hiç bir söz söylemeden karısı Gülterin üzerine üç el ateş etmiştir. Çıkan mermiler, kadının yüzüne, göğsüne ve baldırına rastlamış ve üç yerinden yaralanan Gülter ölmüştür. Suçlu yakalanmış ve hâdise tahkikatına müddeiumumî muavini Sabri Atamaner tarafından el konmuştur.

### Başvekilimizin belediyeye cevapları

Başvekil Dr. Refik Saydam, on birinci İzmir fuarının kapanışı münasebetiyle belediye reisi Dr. Behçet Uz tarafından gönderilen tazim telgrafına aşağıdaki cevabı vermişlerdir.

**1941 yılı İzmir Enternasyonal fuarının kapanışı dolayısiyle göndermiş olduğunuz telgrafı aldım. Hükûmet ve şahsım hakkında izhar olunan temiz duygulara teşekkür eder sayın halka sıhhat ve refah dilerim.**

**Başvekil**
**Dr. Refik Saydam**

### Perakende un satışları

Vali B. Fuad Tuksal, dün iaşe müdürlüğüne giderek iaşe işleriyle meşgul olmuştur.

Halka perakende suretiyle satılmakta olan unların şimdiye kadar un satışı yapan perakendecilere verilmesi bazı şikâyetleri mucip olmuş, bir çok bakkallar da müşterilerine un satmak istediklerinden bahisle iaşe müdürlüğüne müracaat etmişlerdir. Bu hususta tetkikat yapılmaktadır.

### Ikinci ziraat kongresi

Ankarada toplanan Ziraat müdürleri kongresine iştirak edemiyen Ziraat müdürlerinin de ikinci bir toplantıya davet edilecekleri Ziraat Vekâletinden bir tamimle vilâyete bildirilmiştir.

Bu kongrede de geçenki ruzname dahilinde müzakere cereyan edecektir.

### Atıf İnan gitti

İhracatçı birlikleri umumi kâtibi Atıf İnan, bugün İstanbula hareket etmiştir. Oradan Ankaraya geçecek ve Ticaret Vekâletiyle temaslar yapacaktır.

### Parti müfettişi geldi

Parti müfettişi, İstanbul mebusu B. Galip Bahtiyar Göker, İstanbuldan şehrimize gelmiştir.

### Dün iki muhtekir daha yakalandı

#### Bir fırının kirasını yükselten fabrikatör tevkif edildi

İkiçeşmelikte 360 lira kirası bulunan bir furunu 520 liraya kiraya vererek millî korunma kanununa aykırı harekette bulunan Başdurakta fabrikatör Halil Hilmi adliyeye verilmiş, sulh ceza hâkimliğince isticvap edildikten sonra tevkif olunmuştur.

Bir **dükkân sahibi de 120** kuruşluk bir defteri 250 kuruşa satarak ihtikâr yaptığından tutulmuş ve adliyeye verilmiştir.

İhtikâr suçundan mahkemeye verilmiş ve tevkif edilmiş olan manifaturacı Şamli Nafiz ve ticarethane mesul muhasibi Hayri taraflarından dün acele itiraz şekliyle tevkife itiraz edilmiş ve tahliyelerine karar verilmesi istenmiştir.

İtiraz usulen asliye ceza hâkimliğinden ağır ceza mahkemesi reisliğine verilmiş ve vaktin geç olması sebebiyle tahliye talebi hakkında bir karar verilmemiştir.

### Belediye reisi bu sabah Istanbula gitti

Belediye reisi Dr. Behçet Uz, Kadeş vapuru ile İstanbula gitmiştir. Belediye reisi İstanbulda bir hafta kadar kalacak, fuar filmi ile bu filmin seslendirilmesi, fuara iştirak edenlere verilecek diploma işleriyle meşgul olacaktır.

### Beştepelerde çirkin bir vak'a

Beştepeler mevkiinde çirkin bir vak'a olmuştur. Tahir ve İbrahim adlarında iki kişi, 17 yaşında, kocasından ayrılmış Firdevs adında bir kadının gece evine giderek, ablasının müdahalesine rağmen âcele bir iş var diyerek kendisini almışlar, Kızılçullu deresine götürerek tecavüzde bulunmuşlardır.

Firdevs bunların elinden kurtulunca doğruca karakola giderek vak'ayı anlatmış, iki suçlu yakalanmış, Adliyeye verilmiş ve tevkif edilmişlerdir.

### Tütün imal tipleri

3437 sayılı tütün ve tütün inhisarı kanununun 69 uncu maddesine göre memleketimizde yetişen tütünlerin yetiştikleri mıntakalara uygun olarak imal tiplerini tayin etmek üzere Gümrük ve İnhisarlar Vekâletiyle Ziraat Vekâleti mümessilleri iştirak ederek İzmir, Samsun, İstanbul ve Malatyada teşekkül eden eksperlerin verdikleri kararlara göre birer rapor hazırlamışlardır. Bu raporlarda her mıntaka tütünlerinin evsafı tesbit olunacaktır.

Ziraat Vekâletinden vilâyete gelen bir tamimde tütün imali tiplerinin kat'i surette karara bağlanması için merkezde faaliyete geçen komisyona verilmek üzere raporların tedkiki ve vilâyet tütüncüleriyle temas edilerek mütalea hazırlanması bildirilmiştir.

### Çekirge mücadelesi

Kış mücadelesi tatbik edilmek üzere muhtelif kazalarda çekirge yumurtalı yerlerin ziraat müdürlüğünce tesbitine devam edilmektedir. Şimdiye kadar Menemen ve Karşıyakadaki yumurtalı yerler tesbit olunmuştur.

## Çimdikler

### Adlar, Soy adları

Otobüste bir genç kadın, yanıbaşında oturan 7 - 8 yaşlarındaki somurtkan, kaşları çatık, alt dudağı kırmızı ve kalın bir yaprak gibi çenesine sarkık kızına baktı:

— Neşe, yavrum, -dedi- konuşmuyorsun ya!..

Çocuk, annesine burnunu da kıvırarak cevap verdi;

— Ben, konuşmak istemem..

Çocuğa baktım. Bunun neresinde (Neşe) vardı. Ona bu ismi takanlar, belki kendi yavrularının simasında gözlerinde neşeden bir parça görmektedirler. Amma, o büyüyüp de şöyle çehresi asık, dut yemiş bülbül gibi sükûtî, bir kız olunca, herkes onunla alay edecek; (Bayan Neşe) değil, (Bayan ekşi surat) diye onu çekiştirecekler. Bana kalırsa, insanların isimlerini de bir hayli gelişmeden sonra vermek daha doğru olur. Ömründe hayalden anlamamış ve zevk almamış insana (Hayalî) deyiniz bakalım; garip olmaz mı?

Elinde değnekle, koltuk altında sepetle mahalleler arasında dolaşan meczup bir ihtiyar kadının isminin (Melekper) olduğunu kabul ediniz bakalım!

Yüz elli kiloluk, gerdanları katmer katmer, mahrutî şekil almış bir kadının (Narin) diye çağırıldığını, uzun boylu, omuzları dar, kalçası yontulmuş, bir deri bir kemikten ibaret, saçı kafasında kabağa asılmış püsküle benziyen bir genç kıza (Çiçek) diye hitap edildiğini düşününüz, ne güzel yakışır değil mi?

Soy adlarında da ayni isabetsizliğe şahit oluyoruz.

Adamcağızın korkudan ödü patlar, yanı başından sinek uçsa feryadı basar, soyadı ise (Arslan) dır. Açlıktan nefesi kokar zavallının, günde bir kaç kere kayışı sıkar. Kendisine ne soyadı alsa beğenirsiniz: (Tokoğlu)..

Boyu yerden itibaren üç karıştır, kalabalığa girince ayak altında kalır, çiğnenir. Taşıdığı soyadına gelince (Uzunboy). Hisette emsali bulunmaz, peyniri kavanoza kor ve ekmeği kavanozun dışına sürterek (peynirin kokusunu aldı) diye âfiyetle yer. İşte mübarekin soyadı: (Açıkel)..

Hülâsa, isimlerimiz bizi hayatta zaman zaman müşkül ve gülünç vaziyette bırakan şeylerdir. Bana kalırsa, halimize göre isimlerimizi, soyadlarımızı değiştirmekliğimiz çok yerinde olur.

**ÇİMDİK**

### Almanyadaki İran elçilikleri de kapatıldı

Radyo gazetesinin haber verdiğine göre, Almanlar da mukabele olarak İranın Almanyadaki elçilik ve konsolosluklarının kapatılmasını istemiştir. İranlılar Almanyayı on güne kadar terkedeceklerdir.

### Hint hükûmetinin kararı

Simla, 27 (A.A.) — Hindistan hükûmeti, halkın bazı kimseler müstesna, 940 ikinciteşrininden sonra elde ettikleri Amerikan parasını Merkez bankasına yatırmasını ve yerine ruğbi almasını bildirmiştir. Ayni şekil geçen sene de yapılmıştır.

### Şeyh Sünusî Kudüste

Beyrutta çıkan ahali gazetesinin haber verdiğine göre Şeyh İdris Sünusi Kudüse varmıştır. Kendisine bir çok şahsiyetler refakat etmektedir. Ve Filistin hükûmetinin misafiridir. Şeyh Şünisinin Ammanda Emir Abdullah ile görüşeceği sonra Suriye ve Lübnana gelerek dostlarını göreceği haber verilmektedir. *(Radyo gazetesi)*

### Bir zavallı boğuldu

Bergamada Zeytindağı nahiyesinde ötedenberi akıl hastalığına mübtelâ Ömer oğlu Halil İbrahim Deveci, Gökçe mevkiinde bir su kuyusuna düşerek boğulmuştur.

### ZABITADA

YUMRUKLA DÖVMÜŞ:

İnönü caddesinde Yusuf oğlu Şevket, ekmek vermek meselesinden Dursun oğlu Hamzayı yumrukla döverek ağzından yaralamış ve tutulmuştur.

ESRARCILAR:

İkiçeşmelikte Azizler sokağında Ahmet oğlu İbrahim ve Ali oğlu Hasanın üzerlerinde esrar bulunmuş, müsadere edilmiştir.

BURNUNDAN YARALAMIŞ:

İkiçeşmelikte Hastahane caddesinde Kayserili Şevket, ağız münakaşası yüzünden Ali oğlu Mehmedi sopa ile burnundan yaralamış ve yakalanmıştır.

**Vatanın emniyeti bizden bol kanat ve bol uçucu istiyor. Küçük gördüğümüz fitrelerimizi Hava Kurumuna vermekle memleketin bu isteğini karşılamış oluruz.**

## NAPOLYON Ordularının MOSKOVA BOZGUNU

**YAZAN: Napolyonun Perde Çavuşu Burginyon** — **ÇEVİREN: Şakir Hazım Ergökmen**

— 14 —

Pek az sonra ana yola çıktığımız vakit, uzakta bir takım garip karaltıların oldukları yerde bir küme teşkil etmekte olduklarını gördük. Biraz sonra daha ilerleyince bunun muhacir kafilelerinden ibaret olduğunu gördük.

Tablo, daha çok vuzuha kavuşunca, orada yolun üzerinde, âdeta küçük bir üsera kampının teessüs edivermiş olduğunu gördük. Bir takım adamlar - ki bunlar söylediğim gibi muhacirlerdi - bir muhafız çemberinin içine alınmışlar, etraflarında süngülülerden bir set vücude gelmişti. Henüz bir şey anlıyamamıştık. Serjan Renouvier bana doğru eğilerek:

— Her halde yeni bir macera olsa gerek.. dedi.

Henüz lâfını tamamlamıya vakit kalmamıştı ki yeniden «dur!» emri verildi. Takım kumandanından müfreze kumandanlarına intikal eden ve her ağızda bir tekrarlanan bir emre ve bunun ihtiva ettiği neticeye göre, işin şundan ibaret olduğu anlaşılmıştı:

Muhafaza altına alınan ve tahmi nen yüz kişi kadar olan muhacir kafilesi, yolda sevkedilirken muhafızlarının, sayıca azlığından istifade ederek, üstlerine çullanmışlar ve bir kaçını kıskıvrak bağlamak suretile, beş on tanesi, açılan gedikten dışarıya kaçmışlar. Her ne kadar geriye kalan muhafızlar esirlerin mütebakisini sıkı sıkıya çember altına almışlarsa da kaçanlara yetişemediklerinden bunlar, daha gerideki menzil kolu üzerine saldırarak ve silâhsız bulunan askerleri korkutarak, yeycek ve içeceklerin mühim bir kısmını yağma etmişler.

Şimdi vazifemizin ne olduğu anlaşılıyor mu?

Mevcudumuz ikiye bölünecek ve bir kısmımız esirleri muhafaza eden nöbetçilerin yanına yardımcı takviye olarak bırakılırken, bir kısmımız da, ileriye, kaçanların takibine koşacaktık.

Tam esirlerin yanına vardığımız zaman, heriflerin bize hiddet ve nefretle baktıklarını gördük. Kumandan kaçmak isteyip te kaçamıyanlardan bir ikisini yanına çağırtı, askere kıskıvrak ellerini tutturduktan sonra, İngilizlerin polo oyunu gibi, atın üstünde vücudile bir yarım daire resmederek kırbaçla bunları mükemmel dövdü.

Fakat hiddetini alamamış olacak ki Napolyon modeli uzun namlulu piştovunu çekerek, bunlardan bir tanesinin üstüne boşaltıverdi. Herifin, Rusça bir küfür savurarak, - yahut, bu belki de bir niyaz ve tazallûm idi -, yerlere yuvarlanması hâlâ gözlerimin önündedir. Muhafız askerler onu karga tulumba ederek isyan hâdisesinde ölenlerin cesetlerinin ilerde teşkil ettiği küme üstüne bıraktılar. Bütün bunlar bir kaç dakika içinde olup bitti.

Ve artık, yeniden kuvvet alan hayvanlarımızı mahmuzlıyarak, dört nala, ileriye doğru atıldık.

**Ricat. Dağarcığın gözden geçirilmesi — İmparator tehlikede — Mojaisk'den Slavkovo'ya kadar geçen korkunç günler**

18 birinciteşrin 1812 gününün akşamını yaşıyoruz. Her gün yaptığımız gibi en kıymetli kürkler ve halılar üzerine paşalar gibi uzanmış, bir taraftan dünyanın en güzel tütünlerini ve içkilerini içiyor, bir taraftan yaptırdığımız kocaman bir şekerli ekmeğin etrafında yakında kavuşacağımız Fransadan bahsederek atıştırıyor, bir taraftan da kendilerinden ayrılacağımız yerlilere sevgilerimizi tekarrlayıp duruyorduk.

Sabah aydınlığı başladıktan az sonra yola koyulduk. Ve ancak bir fersah kadar yol aldıktan sonra, şu kısa istirahat zamanında, bizi gelip geçen meşhur ve feci araba kafilesile tekrar karşılaştık. Arabalardan mühim bir kısmı kırılmış, bir kısmı da tekerlekleri yutacak kadar bol tozlu olan yolda ilerliyemez bir hale gelmişti. Fransızca yaygaralar, Almanca yeminler, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce dualar, işitilen seslerin ve sözlerin temelini teşkil ediyordu.

Bu hâdiseyi savdıktan sonra, büyük yol kolunun geride kalan son partinin ayrılmasını beklemek için durak vermek mecburiyetinde kaldık.

Bu fırsattan istifade ederek dağarcıktan ve arka çantasından daha çok bir hammalın taşıyacağı kadar mühim bir yük denilecek olan ağırlığımı gözden geçirdim. Maksadım, gittikçe omuzlarımı çökertmeğe başlıyan yükümü hafifletmek imkânını araştırmaktı. Eşyayı şöyle bir yayınca karşımda şunlar sıralandı: bir çok kilo şeker, pirinç, biraz pisküvi, yarım şişe likör, altın, gümüş işlemeli ipek bir Çinli kadın elbisesi, altın ve gümüşten bir sürü süs eşyası, altın yaldızlı gümüş büyük İvan haçının mühim bir parçası.

(Arkası var)

BİNBİRİNCİ GECE
PEK YAKINDA ELHAMRA SİNEMASINDA

## SOVYETLERE GÖRE

— Baş tarafı birinci sahifede —

Moskova, 27 (A.A.) — İzvestiya gazetesine göre, Odesaya taarruz etmekte olan Rumen kuvvetlerinin ölü miktarı 50 bini bulmuştur. Bu büyük zayiat karşısında Rumenler tabiyelerini değiştirmek mecburiyetinde kalmışlardır. Mihver kuvvetleri şimdi bölük veya taburlarla, yâni nisbeten küçük gruplarla taarruz etmektedir.

Almanlar bu son günlerde mühim takviye kıtaları getirmişlerdir. Ve şiddetli bir topçu ve tayyare bombardımanına başlamışlardır.

Londra, 27 (A.A.) — İngiliz hava nezaretinin tebliği:

Rus cephesinden gelen haberlere göre ingiliz av tayyareleri taarruz hareketlerinde bulunan Rus bombardıman tayyarelerine refakat etmektedir. İngiliz av tayyareleri hiç zayiat vermeksizin 2 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Londra, 27 (A.A.) — Röyterin Rusyadaki cephe muhabiri bildiriyor:

Smolensk mıntakasındaki ziyaretimde en derin intibaım, Alman havacılarının burada mahdud faaliyet göstermeleridir. Dünyanın hiç bir yerinde ihtimal Alman pike hücumlarına Ruslar kadar iyi dayanan asker bulunmamıştır. Kızılordunun ve tayyarelerinin iyiliği şimdi Almanlar tarafından da anlaşılmaktadır.

Londra, 27 (A.A.) — İngiliz gazetelerine göre, Kırımda muharebe devam etmektedir. Taymis gazetesi diyor ki:

«Alman hava taarruzunun şiddeti ,berzahtaki Rus kara mukavemetinin çetin olduğunu ve muharebenin devam etmekte bulunduğunu isbat eder. Düşman burada paraşütçü de kullanmaktadır. Fakat ilk taarruz püskürtümüştür.

Taymis gazetesinin Stokholm muhabiri de şunları bildirmektedir:

«Odesada vaziyet Rusların lehine olmakta devam ediyor. Son Rumen hezimetindenberi Rusların vaziyeti çok düzelmiştir. Almanların Kırımdaki niyetleri belli değildir. Hâlen berzahın büyük kısmı Rusların elindedir.»

Deyli Telgrafın Stokholm muhabiri de Kırım muharebeleri hakkında şunları bildirmektedir:

Terekop berzahındaki Alman zırhlı kıtaları hücumu topçu ateşi ile başlamıştır. Almanların ilk dalgası Sovyetlerin mayin tarlalarında durmuştur. İkinci dalgada Almanlar Rus hatlarına girmeğe muvaffak olmuşlarsa da süratle çevrilmişler ve imha edilmişlerdir. Almanların kullandıkları paraşütçü kıtaları da çevrilmiştir. Cuma günü başlamış olan muharebe bütün şiddetiyle devam etmektedir.»

Ukraynadaki vaziyetten bahseden Niyüz Kronikl gazetesi diyor ki:

«Rus cephesinden gelen haberler, Harkofta Rus müdafaasının iki, hattâ üç misli takviye edildiğini göstermektedir. Moskovada istikbal hakkında itimad vardır.»

Moskova, 27 (A.A.) — Voroşilofun kuvvetleri ve ana vatan muhafız kıtaları Leningradda çarpışmaktadırlar. Kızıl Yıldız gazetlsinin aldıdırlar. Kızıl Yıldız gazetesinin aldı- Sovyet mukabil hücumlarını şimdi her zamandan ziyade hissetmektedirler. Sovyetler bu hücumlarda mevzii ilerlemeler yapmaktadır. Çarşanba günü bir taarruzda sekiz kilometre ileri gidilmiş ve 4 büyük köy istirdad olunmuştur. Bu cephe boyunca şiddetli bir meydan muharebesi olmaktadır. Sovyetler hücumlarını toplu olarak yapmakta, mitralyöz ve top da kullanmaktadırlar. Düşman her yerde durdürulduğunu ve püskürtüldüğünü görmektedir.

## Askerî Vaziyet

— Baştarafı 1 inci sahifede —

vetlerinden bir kısmını alarak bu muvaffakıyeti büyütmüş olması muhtemeldir. Esasen cephenin herhangi bir noktasında görülen muvaffakıyetin başka kuvvetler alınarak genişletilmesi lâzımdır ve tabiidir.

Bununla beraber Almanlar asıl büyük muvaffakıyetleri cenupta aramaktadırlar. Kiyef meydan muharebesi bittiğinden, şimdi burada yeni inkişaflar da beklenebilir. Bu inkişafların Harkof ve Rostok istikametinde beklenmesi doğru olur. Hattâ Almanların Harkofa şimdiden 50 kilometre yaklaştıkları bildirilmektedir. Maamafih Almanların bu şehri cenuptan kuşatarak düşürmek istemeleri muhtemeldir.

Rusların bildirdiğine nazaran iki gün içinde Rumenler Odesa önünde 2 bini ölü olarak 3 5 bin zayiat vermişlerdir. İzvestiya gazetesinin bir haberine göre de Rumenlerin eylûlün birinden on beşine kadar verdikleri zayiat (50) bindir.

*ÇAPOŞİNKO KİMDİR?*

Rusların Budiyeni ile birlikte çalışmak üzere Mareşal Çapoşinkoyu cenuba gönderdiklerini dün bildirmiştik. Bu mareşal Çarlık zamanında Rus harp okulunda okumuş, büyük harpte albay rütbesine kadar yükselmiş, büyük ihtilâlde de Kızılordüya katılmıştır. Çapoşinko 938 de Sovyet kurmay başkanı olmuş 939 senesine kadar bu vazifede kalmıştır.

Alman harbi başladığı sıralarda merkez cephesi kumandanı iken, Stalin bizzat başkumandanlığı deruhde ederek Mareşal Timoçenkoyu merkez cephesine göndermiş ve kendisini müşavir olarak umumî karargâha almıştır. Söylendiğine göre Stalinin en fazla itimadını kazanan Sovyet Mareşalı bu zattır. *(Radyo gazetesi)*

## ALMANLARA GÖRE

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Dinyeper müdafaasının müessirliği bertaraf edilmiş ve en hafif teşekküllerin bile çenberden çıkmasına imkân bırakılmadan beş Sovyet ordusunun imhası kabil olmuştur. Bu harekât esnasında 665 bin esir alınmış, 884 tank, 3718 top ve her cinsten külliyetli malzeme iğtinam veya tahrip edilmiştir. Şimdi bu muvaffakıyet istismar edilmektedir.

Volga boyunda silâh fabrikaları ve Moskovada askerî tesisat bombalanmıştır.

---

Fakat her şeye rağmen de taarruzuna da devam etmektedir. Köylerin istirdadı ile Rusların kazancı ehemmiyetsiz değildir. Çünkü her köy, Alman ileri hareketine karşı istinat noktası olarak kullanılmaktadır. Binaenaleyh 4 köyün istirdadı askeri bakımdan mühimdir. Ruslar, zamanın da ne demek olduğunu bilmektedirler.

Son bir taarruzda Almanlar tanklar refakatinde 400 mitralyözlü motosikletli ile ilerlemeğe çalışmışlardır. Bu arada iki piyade taburu da ileri sürülmüştür. Fakat bu taarruz Rus top ve makineli ateşi ile erimiş ve püskürtülmüştür.

Nihayet Almanlar, geçen sene garp cephesindeki gibi bir ruhî hücum yapmıştır. Almanlar bu ruhî hücumda, eski Toytaw cengâverleri gibi başları yukarıda ve bağırarak ilerlemeğe çalışmışlardır. Bunun da tesiri altında kalmıyan Rus kuvvetleri yaylım ateşi açmışlar ve onları biçmişlerdir. Geri kalanlar, binlerce ölü ve yaralı bırakarak çekilmişlerdir. Sovyet kuvvetleri bir mühimmat treni ile külliyetli harp malzemesi tahrip etmişlerdir.


# T. İş Bankası

## Küçük Tasarruf Hesapları

*1941 Ikramiye Plânı*

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 Ikinciteşrin tarihlerinde yapılır

### 1941 İkramiyeleri

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Adet | 2000 | Liralık | = | 2000.— | Lira |
| 3 | « | 1000 | « | = | 3000.— | « |
| 2 | « | 750 | « | = | 1500.— | « |
| 4 | « | 500 | « | = | 2000.— | « |
| 8 | « | 250 | « | = | 2000.— | « |
| 35 | « | 100 | « | = | 3500.— | « |
| 80 | « | 50 | « | = | 4000.— | « |
| 300 | « | 20 | « | = | 6000.— | « |

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz, ayni zamanda talihini de denemiş olur.

*IZMİR*

**PAMUK MENSUCAT**

*Türk Anonim Şirketi*

Şirketin merkez ve fabrikası: İzmirde Halkapınardadır.
Yerli pamuğundan at, tayyare, köpekbaş, değirmen, geyik ve leylek markalarını havi her nevi kabot bezi imal eylemekte olup malları Avrupanın ayni tip mensucatına faiktir....

Telefon No. 2211 ve 3097

Telgraf adresi : Bayrak Izmir

# İzmir Yün Mensucatı

*T. A. şirketinin Halkapınar kumaş fabrikası*

Tarafından mevsim dolayısiyle yeni çıkardığı kumaşlar

**SAĞLAM ZARİF VE UCUZDUR**

Yeni yaptıracağınız elbiseler için bu mamûlâtı tercih edin

**SATIŞ YERİ**

Birinci kordonda 186 Numarada

**ŞARK HALI T. A. Ş.**


## Millî Müdafaa Vekâletinden:

### Konyada Kuleli, Akşehirde Maltepe ve Bursada askerî liselerinin her üç sınıfına talebe alınacaktır

1 — Kuleli, Maltepe, Bursa askerî liselerinin her 3 sınıfına 1, 1 kânun 941 de başlıyacak olan yeni ders devresi için maarif liselerinden ve maarif orta mektebini ikmal ederek devlet olgunluk imtihanlarını muvaffakıyetle vermiş olanlardan talebe alınacaktır.

2 — Alınacakt alebenin Türk ırkından olması, sıhhî muayenede sağlam çıkması ve istekli adedi ihtiyaçtan fazla olduğu takdirde yapılacak seçme sınavında kazanması şarttır.

3 — Tahsili terk edenler her ne sebeple olursa olsun yaşını büyütmüş veya küçültmüş olanlar, bulundukları okulların son sınavlarında ipka veya bütünlemeye kalanlar, yaşları, boyları ve ağırlıkarı askerî liseler talimatındaki hadlere uygun olmıyanlar kabul olunmazlar.

Buhad ler şunlardır.

Lise 1 sınıf: 15 - 19)
Lise II sınıf: 16 - 20) dahil
Lise III sınıf: 17 - 21)

4 — Bu şartları taşıyan isteklilerin bulundukları yerlerin askerlik şubelerinden diğer kaydi kabul şartları ile müracaat yollarını öğrenmeleri ve buna göre de kaydi kabul kâğıtlarını hazırlıyarak 1. 1.teşrin 941 den itibaren askerlik şubeleri yoliyle bu kâğıtları girmek istedikleri okullara göndermeleri ve okulların bulundukları yerlerde oturan isteklilerin de yine 1. 1 teşrin 941 den itibaren en geç 10 II teşrin 941 tarihine kadar doğrudan doğruya okul müdürlüklerine müracaatları ilân olunur.

20, 22, 24, 26, 28, 30, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18

## İstanbul sıhhî müesseseler artırma ve eksiltme komisyonu riyasetinden:

Leylî Tıb talebe yurdu talebeleri için 1000 takım elbise imali işi kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 8/10/941 Çarşamba günü saat 15 de İstanbul Cağaloğlu Sıhhat ve İçtimaî muavenet müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır.

2 — Muhammen fiyat beher takım elbise imaliyesi için 1400 kuruştur. Muvakkat teminatı 1050 liradır.

3 — İstekliler nümune ve şartnamesini Yurd müdürlüğünde görebilirler.

4 — İstekliler 1941 yılı Ticaret odası vesikasiyle 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ile bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile birlikte teklifi havi zarflarını ihale saatinden bir saat evvel makbuz mukabilinde komisyona vermeleri ve resmî bir müesseseye yüzden fazla elbiseyi iyi diktiğine dair bir vesika ibraz eylemesi şarttır.

23 28 3 7 (3906/8306)

## M. M. V. Deniz Müsteşarlığından

1/11/941 tarihinde Ankarada Harp akademisi emrinde açılacak olan hesap ve muamele Me. okuluna deniz hesabına muamele ve hesap memuru yetiştirilmek üzere ydek subaylardan müsabaka ile 20 talebe alınacaktır.

İsteklilerin şeraiti ve imtihan tarihini öğrenmek üzere en yakın deniz teşekküllerine ve Ankarada bulunanların da Vekâlet deniz zat işleri şubesi müdürlüğüne en kısa bir zamanda müracaatları.

28 30 2 (7046/4029)

### İzmir belediyesinden:

Karşıyaka 1717 sokakta 96 sayılı Yamanlar su idaresi zemin katındaki dükkânın bir sene müddetle kiraya verilmesi yazı işleri müdürlüğündeki şart namesi veçhile açık artırmaya konulmuştur. Muhammen bedeli 144 lira muvakkat teminatı 10 lira seksen kuruştur. Taliplerin teminatı iş bankasına yatırarak makbuzları ile ihale tarihi olan 6-10-941 pazartesi günü saat on altıda encümene müracaatları.

20—24—28 3888


**Kulak, burun ve boğaz hastalıkları mütehassısı**

DOKTOR OPERATÖR

**Dâhî Öke**

İkinci Beyler sokağı No. (80)

Hastalarını her gün öğleden sonra kabul ve tedavi eder


### Kiralık Ev

Göztepe tramvay durağına çok yakın 94 üncü sokakta 15 numaralı ev kiralıktır. İstiyenler Cümhuriyet bulvarında 88 numarada dişçiye müracaat etsin. Telefon 3287

27—28—29


Halis Zeytinyağından mamul

*Ömer Muharrem*

Çamaşır Sabunu

TOPTAN KİLOSU

**45 Kuruştur**


**İzmir asliye 2 inci hukuk hâkimliğinden:**

İzmir Halkapınar iplik mensucat fabrikasında dokumacı fabrikasında dokumacı ahmet oğlu osman özhan tarafından çal kazasının yahyalı köyünde oturan ibrahim kızı huri aleyhine açılan subutu talak davasına mütedair dava arzuhali suretini muhtevi davetiye mazrufu müddeialeyhin ikametgâhının meçhulüyetine mebni bilâ tebliğ iade edilmiş ve çal kazası jandarma komutanlığının tes bit ettiği adreste de yine bulunamamasına mebni ilânen tebligat ifasına ve muhakemenin 21-10-941 salı günü saat ona talikine karar verilerek arzuhal suretini muhtevi davetiye mahkeme divanhanesine talik edilmiştir. Müddeialeyhin tayin olunan gün ve saatta mahkemede hazır bulunması veya bir vekil göndermesi aksi takdirde hakkında muameleyi gıyabiye icra kılınacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

**Çine asliye hukuk hâkimliğinden:**

Çinenin Umur köyünden ismail kızı Hasibe vekili dava vekili Sadık Vuralın o köyden olup ikametgâhı meçhul olan Ahemt oğlu Durmuş namı diğeri Ahmet aleyhine Çine Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı boşanma davasında arkasında yapılan muhakeme sonunda iki tarafın boşanmalarına ve imtizacsızlık işne davacı sebebiyet verdiğinden 2 sene müddetle evlenmekten mahrumiyetine ve küçük ismail ve Durmuşun babaları meydana çıkıp isteyinciye kadar bunların davacı yanında kalmalarına dair gıyaben verilen 22-10-937 gün ve 296 sayılı karar tebliğ makamına kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur.

## İzmir Levazım Amirliği İlânları

**Afyon As. mıntaka Sa. Al. Ko. başkanlığından:**

1 — Kapalı zarf usuliyle eksiltmeğe konulan 15000 çift çizmeye ihale günü talip zuhur etmediğinden 10-9-941 tarihinden itibaren kanunun 40 ncı maddesi hükmüne tevfikan yine kapalı zarf usuliyle yeniden münakasaya vaz olunmuştur. Yevmi ihale 30 Eylül-941 salı günü öğleden sonra saat 16,30 dadır.

2 — Taliplerin yüzde 7,5 teminat akçası olan 12500 lira ile teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri ilân olunur. 16 20 24 28

**İzmir levazım amirliği satın alma komisyonundan:**

| Cinsi | Miktarı | Saat D. |
|---|---|---|
| Kuru ot | 250000 kilo | 15 |
| Odun | 30000 « | 15 15 |
| Kuru ot | 33000 « | 15 30 |

1 — Yukarıda yazılı üç kalem yem ve yakacak pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — İhalesi 1.10.941 çarşamba günü yukarıda yazılı saatlarda yapılacaktır.

3 — Taliplerin belli gün ve saatlarda teminatlariyle birlikte Kışlada İzmir levazım âmirliği satın alma komisyonuna müracaatları.

**İzmir levazım amirliği satın alma komisyonundan:**

| Kok kömürü | Linyit kömürü | |
|---|---|---|
| 210 | 225 | Gaziemire |
| 30 | 75 | Güzelyalıya |
| 240 | 300 | |

Tahmil ve tahliyesi müteahhidine ait olmak üzere yukarıda gösterilen mahallere 240 ton kok kömürü ile 300 ton linyit kömürü İzmirden sevkettirilecektir. Nakline talip olanların 29.9.941 pararteesi günü saat 10 da kışlada İzmir levazım âmirliği satın alma komisyonuna müracaatları.

*Çanakkale Askerî satın alma komisyonundan:*

1 — Birliklerimiz ihtiyacı için aşağıda cins ve miktarı yazılı 3 kalem erzak 4/10/941 Cumartesi günü saat 10 da pazarlıkla Çanakkale Yalı boyu caddesinde komisyonumuz dairesinde pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin kanunî vesika ve teminatlariyle birlikte bildirilen gün ve saatte komisyonumuza müracaatları ilân olunur.

| Cinsi | Miktarı | Tutarı | Kat'i teminatı |
|---|---|---|---|
| Bulgur | 20000 | 5000 | 750 Liradır. |
| Halk çayı | 250 | 2175 | 327 « |
| Pirinç | 10000 | 4600 | 690 « |

*Bornova Askerî Satın alma komisyonundan:*

1 — Aşağıda cins ve miktarları yazılı olan maddeler açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — İhale günü olan 1/T. evvel/941 Çarşamba günü saat 10 da ve öğleden sonra saat 15 de Bornova satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Taliplerin yeni sene ticaret vesikalariyle birlikte komisyona müracaatları.

4 — Alınacak maddelere aid şartnameler Bornova satın alma komisyonunda görülür.

| Kilo | Cinsi |
|---|---|
| 6200 | Patlıcan, tomates, taze fasulye, biber vesaire |
| 4000 | Arpa şehriyesi |
| 10500 | Kesilmiş Sığır eti |
| 170000 | Odun |
| 150000 | Linit kömürü |

(4022)

*Hadım köy Askerî Posta No. 350 SA. AL. Ko. dan:*

1 — Pazarlıkla 300000 kilo Kuru ot satın alınacaktır. İhale günü 4/10/941 Cumartesi günü saat 11 dedir.

2 — İsteklilerin yüzde 15 teminatlariyle mezkûr günde Hadım köyünde Askerî posta 350 satın alma komisyonuna müracaatları.

3 — Evsaf ve şerait her gün komisyonda görülebilir. 28 2

*İstanbul Topkapı Maltepe AS. SA. AL. Ko. dan:*

1 — Pazarlıkla 20 ton Sadeyağı alınacaktır. Yağın beher kilosunun muhammen bedeli 160 kuruş olup tutarı 16000 liradır.

2 — Evsaf ve hususî şartlar Topkapı Maltepe Askerî satın alma komisyonunda görülebilir.

3 — İhalesi 6/10/941 Pazartesi günü saat 10 da komisyonda yapılacaktır.

4 — Kat'i teminatı 2400 liradır.

*İstanbul Topkapı Maltepe AS. SA. AL. Ko. dan:*

1 — Kapalı zarf usuliyle 30 ton pirinç alınacaktır. Beher kilosunun muhammen bedeli 45 kuruştur. Evsafı ve hususî şartlar Topkapı Maltepe askerî satın alma komisyonunda görülebilir.

2 — İhalesi 18/10/941 Cumartesi günü saat 11 de komisyonda yapılacaktır. Talipler belli günde muvakkat teminat makbuzlariyle teklif mektuplarını saat 10 na kadar komisyona vermeleri

28 3 8 13

*Ödemiş Öğretmenleri Yardım sandığı başkanlığından:*

2/10/1941 Perşembe günü saat 16 da Yardım sandığının fevkalâde içtimaı yapılacağından sayın azanın bildirilen zamanda Gazi caddesindeki Sandık binasına teşrifleri rica olunur.

Ruzname:

Sandık nizamnamesinin ikinci maddesinin tadili. (4044)

## Satış kooperatifleri birliğinden:

1 — Birliğimizin 1941 - 42 mevsimi incir ve üzüm kutu çakma işi ayrı ayrı açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 30 Eylül 1941 Salı günü saat onaltıda Birlik merkezinde yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat her münakasa için 250 şer liradır. Şartnameyi görmek istiyenler her gün üzüm ve incir işletme şefliklerine müracaat edebilirler. (4026)

## Izmir Defterdarlığından:

1 — Hükûmet konağı ittisalindeki Adliye binasında yapılacak tamirat açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen keşif bedeli 1491 lira 4 kuruştur.

3 — Muvakkat teminat 111 lira 83 kuruştur. Bu teminat ihaleyi müteakip kat'î teminata iblâğ edilecektir.

4 — İhale 13/10/941 Pazartesi günü saat on dörtte Defterdarlık binası yanındaki Millî Emlâk müzayede salonunda icra edilecektir.

5 — Talipler keşifname ve şartnameleri Millî Emlâk müdürlüğünde görebilirler.

6 — Münakasaya iştirak edecek olanlar Nafia Müdürlüğünden alacakları vesaiki komisyona ibraz etmeğe mecburdurlar. 28 12 (4024


**BİNBİRİNCİ GECE**

PEK YAKINDA ELHAMRA SİNEMASINDA

# Sulh şayiaları asılsız görülüyor

## Taylor İngiliz devlet adamlarına izahat verecek

Londra, 27 (A.A.) — Deyli Telgrafın siyasi muharriri yazıyor:

Taylor Londraya Ruzveltin talimatiyle gelmiştir. Taylor Romadan ayrılmadan evvel papa ile bir kaç defa görüşmüştür. Taylorun, harp vaziyeti karşısında papalığın durumunu Çörçil ve Edene izah etmesi için Ruzvelt tarafından gönderildiği muhakkaktır.

Taylorun Londraya gelişi sulh müzakeresi şayialariyle alâkadar değildir. Birleşik Amerikada 20 milyon katolik vardır. Demokrat cepheye yardım eden Amerika, papalığın harp karşısında daha sarih bir vaziyet almasını arzu etmektedir.

Londra, 27 (A.A.) — Amerikanın papa nezdindeki mümessili Taylor, Lizbondan tayyare ile Londraya gelmiştir. Kendisinin Amerikaya gideceği evvelce haber verildiği için ansızın Londraya gelmesi hayret uyandırmıştır.

## Knoks başka ellere de ihtiyacımız var diyor

— Baştarafı 1 inci sahifede —

işgalimiz büyük Britanyaya giden Atlantik yollarında bize üsler temin etmiştir.

Kareb denizinde ve İngiliz Kübanasında İngiltereden aldığımız limanlar cenubî Amerika yolunun himayesine yaramaktadır. Panama kanalındaki üslerimiz de garp sahili boyunca cenubî Amerika yolunun bir kısmını himaye etmektedir. Bununla beraber şarki Hindistan ve Avustralya yollarında ticareti himaye için daha başka üslere de ihtiyacımız vardır.»

Knoks, bitaraflık kanununun aleyhinde bulunmuş ve demiştir ki:

«Bu kanun siyaseti, hey'eti umumiyesi itibariyle muvaffak olamamıştır. Çünkü, bu dünyada gemilerimizin ve mallarımızın himayesinden çok daha mühim şeyler olduğunu idrak ettik.

Bugünkü harbin neticesine bağlı muazzam meseleleri artan bir şuurla müdrik bulunuyoruz. Yarım küremizde başlıca deniz devleti olan Birleşik Amerika devleti, bütün Amerikalıların vapurlarını deniz hürriyetini temin etmek yolunda başlıca vazifeyi üzerine almıya ve denizlerin hürriyetini her türlü tecavüze karşı korumıya hazırdır.»

Vaşington, 27 (A.A.) — Âyan meclisinde tanınmış azadan Mak Keler bitaraflık kanunu hakkındaki takririn çok münakaşalı geçeceğini söylemiştir. En büyük infiradçılardan olan Keler San Fransiskoda söylediği bir nutukta

— Proje gizli celsede müzakere edilir veya milletin reyine bırakılırsa bitaraflık kanununun ilgası hakkındaki teklif, muhakkak reddedilecektir.

Demiş ve şunları ilâve etmiştir:

— Şahsen kaniim ki Rusya ve Almanya, tamamiyle kudretsiz ve bitap hale gelinceye kadar harbe devam etmelidirler. Ancak o vakit sulh hazırlanmış olur.

Boston, 27 (A.A.) — D. N. B.

Âyandan Cumhuriyetçi Nayk demiştir ki:

— Birleşik Amerika devletleri haricî bir düşmanın tehdidi altında bulunmaktan ziyade iktısadî bir felâketin tehdidi altında bulunuyor. Silâhlanma programı fenadır. Bu programlara inanılmıyacak derecede kârlar ve israflar vardır.

## Günün meselesi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

rem ihtiyaçlarını istismardan utanmıyarak, halkın alın teri ile yorula yıprana beş kuruşu nasıl kazandığını düşünmek bile istemiyerek dalavere çevirenler var. Bize kalırsa atılacak en mühim adımlardan biri, hemen her şehirde stokları katî olarak tesbit etmektir. Bütün müesseselerin, mevcut mallarını tamamı tamına bildirmiş olduklarına inanamıyoruz. Bunu bize söyleten, tecrübelerdir. Arada bazıları, evvelce ithal edilmiş mallarını saklamış olabilirler ve saklamışlardır da... Bu mevzudaki ciddiyet ve ehemmiyeti, aksi sabit olunca yalnız saklanmış olan emvali değil, o müesseseye ait bütün eşya ve kıymetleri müsadere ederek kapısına kilidi asmak ve buna cüret edeni de şimdikinden daha ağır şekilde tecziye etmek derecesine kadar götürmeliyiz.

Sürgün cezalarını, bir kaç misline çıkarmaktan ve sürgüne gideni bir daha o memlekete ne suretle olursa olsun ayak basmaktan, hattâ ve hattâ bir daha ne suretle olursa olsun, ticaret yapmaktan menetmek cihetine gitmekten de asla tereddüdümüz olmamalı ve mevzuat, ona göre tadil edilmelidir.

Küçücük bir habbe çalanı ağır ve yerinde hükümlerle cezalandıran kanunlarımızın yanında, fevkalâde zamanlarda âdeta bir ticaret pususu kurarak vatandası soyan muhtekirlere karşı daha ağır müeyyideleri ihtiva eden kanunlara ihtiyaç vardır.

★★

# Sovyetler birliği Dögolü tanıdı

## Sovyetler, hür Fransızlarla işbirliği yapacak

Londra, 27 (A.A.) — Hür Fransızların umumi karargâhı tebliğ ediyor:

Sovyetler birliğinin Londra elçisi Maiski, general Dögole aşağıdaki mektubu göndermiştir:

«Sovyet hükûmeti, sizi, nerede olursa olsun müttefikler davasına müzaheret gayesiyle harp eden hür Fransızların lideri olarak tanımakla müftehirdir. Hükûmetim, deniz aşırı hür Fransız müstemlekeleriyle iş birliği yapmak hususunda her hususta müzakereye hazır bulunmaktadır.

Hükûmetim, Hitler Almanyasına ve müttefiklerine karşı mücadelede hür Fransızlara yardım ve müzaherete amadedir. Bu fırsattan istifade ederek sizlere şunu da hatırlatmak isterim ki, müşterek gayemiz olan zafere ulaştıktan sonra Fransız istiklâli ve bütünlüğünün yeniden temini için çalışacağız.

## *Imparator, Japon Başvekilini kabul etti*

Tokyo, 27 (A.A.) — Domei ajansından:

İmparator bugün Başvekil Prens Konoye ile Lorkavayı kabul etmiştir. Her iki nazır da imparatora nezaretlerini alâkadar eden mevzularda izahat vermişlerdir.

Siyasî mahfillere göre bu görüşmelerde üçlü paktın yıldönümü, beynelmilel vaziyet, Çin harekâtı ve Amerika münasebetleri tedkik edilmiştir.

## *İngiliz ihracına intizar olunuyor*

— Baş tarafı birinci sahifede —

lediği bir nutku vermiştir.

Lebedep bu nutkunda demiştir ki:

— Morat ve ilkteşrin adındaki Sovyet zırhlıları düşman kuvvetlerine ciddî zayiat verdirmekte devam ediyor. Hangö, Ösel ve Dagö iyi dayanmaktadır. Ösele çıkan on beş bin Alman imha edilmiştir.

Londra, 27 (A.A.) — Taymis gazetesi askerî vaziyeti tedkik etmekte ve Rusyaya askerî bir yardım imkânını araştırarak şöyle demektedir.:

— Dostlarımıza yardım hususunda her şeyi düşündük ve düşünmekteyiz. İktidarımızda olan bütün kuvvetle Rusyaya yardım edeceğiz. Rusyanın ihtiyaçları acildir ve Rusya yardım edilmiye lâyiktır.

Deyli Telgraf da şunları yazmaktadır:

Mes'ul mahfillerin batıda bir şaşırtma hareketiyle Rusyaya yardım imkânlarını düşündükleri şüphesizdir. Böyle bir hareket, amatör stratejicilerin anlıyamıyacağı kadar bilgiye muhtaçtır. Bunun zaman ve imkânını da şüphesiz mes'ul kimseler düşünmüşlerdir.

Tayyarelerimiz Rus cephesindedir. Tanklarımız yoldadır. Yardım projelerini bildirmek istemeyiz. Fakat şunu söyliyebiliriz ki, hakikat ifşa edilince görenlerin gözleri kamaşacaktır.

Londra, 27 (A.A.) — İş nazırı Bevin söylediği bir nutukta demiştir ki:

— Büyük Britanya Rusyaya yardım etmek için kendi istihsalâtından ayırmak suretiyle fedakârlıklarda bulunacaktır. Bunu yapabilmek için de istihsalâtın gelecek altı ay veya on iki ay içinde kesif bir seviyede tutulması zaruridir. Kendi istihsalâtımızdan ayırmak bizim için çok zordur. Fakat bile bile giriştiğimiz taahhüdleri tutmak ve takip ettiğimiz siyaseti gerçekleştirmek üzere fedakârlıklarda bulunmamız zaruridir.

## *Vişiye karşı hücum tekrar başladı*

— Baş tarafı birinci sahifede —

dir:

Harp bitmemiştir. İngiltere kuvvetlidir, Amerika harbe girecektir. Rusya seferinde Almanya bir çıkmaza girebilir. Almanları avutalım. İngiltereye, kendisiyle iş birliği yapamayacak hareketlerde bulunalım. Almanlarla da anlaşmaktan uzak duralım.

Gazeteler Peten ve Darlanı sadakatsizlikle itham ederek şunları yazmaktadırlar.

Geçen haziranda Fransızlar bizim dostumuz değildi. Şimdi de diyebiliriz ki Fransızlar bizden nefret ediyorlar. Mademki yeni Avrupa nizamı realist bir nizamdır. İtalyanların bunu iyi anlamaları lâzımdır.

Diğer taraftan Fransa hükûmeti general Dentzin Suriye yüksek komiseri unvanını muhafaza edeceğini, bu suretle Fransanın Suriye üzerindeki hakkından vaz geçmemiş olduğunun bildirilmiş bulunacağını ilân etmiştir.

**(Radyo gazetesi)**

Paris, 27 (A.A.) — Paris gazetelerine göre Fransız hükûmeti otuz milyon franklık istikraz projesini tatbik etmektedir.

Vişi, 27 (A.A.) — Mareşal Peten ve Amiral Darlan yarın fuarın açılış merasiminde bulunmak üzere bu akşam Liyone hareket edeceklerdir.

# Siyam mukavemete karar verdi

## İngiliz sefirlerinin Singapurdaki içtimaı manidar görülüyor

Singapur, 27 (A.A.) — Salâhiyetli bir muharrir Siyam hakkında şunları yazmaktadır:

«Siyam kendisini japonyaya yidirmek niyetinde değildir. İngiltere ve Amerikanın malzeme tedarik etmek şuretiyle kendisine yardımda bulunacağını ümid eylemektedir. Son zamanlarda Bankoktaki ingiliz elçiliği nezdinde bir teşebbüs yapılmıştı. Fakat o vakitler İngilterenin de malzemeye ihtiyacı vardı. Bununla beraber Siyamın kendisini müdafaaya karar verdiği de aşikârdır. Siyam ve İngiltere, kendini müdafaa için Siyama Amerikanın modern tayyareler göndereceğini ümid etmektedirler.

Muharrir, Siyamın bitaraf kalmıya ve fakat japonyanın tazyikine de mukavemet etmeğe karar verdiğini yazarak diyor ki:

«Siyam, Malezya ordusunun mütemadî artmakta olduğunu memnuniyetle görmekte ve bunların japon arzularına mani olacağını bilmektedir. Siyamda fesadçı 150 japon tevkif edilmiştir.

Singapur, 27 (A.A.) — İngilterenin Siyam elçisi Grospi Bankoktan Singapura gelmiştir. Çindeki İngiliz elçisi de buraya gelmiştir. Uzak şark ingiliz mümessili Daf Kuperle görüşeceklerdir.

Tokyo, 27 (A.A.) — Japonyadan ayrılacak ingilizleri alan Angui vapuru aralarında 120 İngiliz ve Avustralya elçisi olduğu halde 340 yolcu ile Hong-Kong ve Singapura hareket etmiştir. Avustralya elçisi izinle gittiğini, tekrar döneceğini söylemiştir.

Domei ajansı, Avustralya elçisinin Singapurdan geçeceğini, İngilizlerin Siyam ve Çin elçilerinin de Singapurda bulunduklarını manalı şekilde işaret etmektedir.

## Yunanistan müstevliye karşı mukavemet gösteriyor

Londra, 27 (A.A.) — Yunan başvekili general Toderos yaptığı beyanatta, Alman tahakkümü altında bulunan memleketinin hazin bir manzarasını çizmiş ve şöyle demiştir:

— Bombardıman edilmiş bir sürü harap şehir.. Bunların on dokuzu tamamiyle harap olmuştur. Ahali açtır. Çünkü düşman çocukların süküne varıncıya kadar yiyecek maddelerinin hepsini götürmüştür. Düşman millî hissiyatı ve beşerî vekarı ortadan kaldırmak için cebir ve zulüm usullerini tatbik etmektedir. Fakat bu manzaranın ön plânında görülen şey, düşmanın tatbik ettiği vahşiyane usullere karşı elden gelen her vasıta ile şiddetli bir mukavemet gösterilmesidir.

## Hava taarruzları

Londra, 27 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Havanın fenalığına rağmen ingiliz bombardıman tayyareleri dün gece Kolonya ve diğer hedeflere hücum etmişlerdir. Kale ve Dünkerk te bombalanmıştır. Bir tayyaremiz üsküne dönmemiştir.

Dün gece düşmanın Britanya üzerindeki hava faaliyeti az olmuştur. İngilterenin doğusunda bir yere bir kaç bomba atılmış, bir kaç ev hasara uğramıştır. Az kimse yaralanmıştır.

Berlin, 27 (A.A.) — 26 - 27 eylûl gecesi Almanyanın şimalî garbi sahili üzerinde ingiliz bombardımandar alman malûmata göre tayyare-tayyareleri uçmuştur. Şimdiye kalerin bir kaç yere atmış oldukları yangın ve infilâk bombaları hiç bir zarar yapmamıştır.

## *Kıbrıs adası tahkim edildi*

Londra, 27 (A.A.) — Müteaddid gazeteler, Kıbrıstaki hava kuvvetlerinden bahsetmektedirler. Taymisin Lefkoşa muhabiri, Britanya avcılarının Kıbrısta görülmesinin artık günlük bir hâdise olduğunu, bunun halkın maneviyatını kuvvetlendirdiğini, Kıbrısın Süveyş müdafaası için bir üs olabileceği hakkında eski vali tarafından söylenen sözün doğru olduğunu yazmaktadır. Muhabire göre adadaki bütün silâhlar en son sistemdir ve ada bir hava kuvvetlerinin bir kalesi haline sokulmuştur. Ada müdafaasında Girid derslerinden de istifade edilmiştir.

## İTALYAN TEBLİĞİ

Roma, 27 (A.A.) — Bugünkü İtalyan tebliği:

Şimalî Afrikada Sollumda harekâtta bulunan Alman teşekkülleri bir miktar esir almışlar ve nakliye vasıtası iğtinam etmişlerdir.

İngiliz tyyareleri Trablus, Bingazi vePalermoya hücum etmişlerdir.

Bir tayyare düşürülmüştür. Mecburî iniş yapan diğer bir tayyarenin mürettebatı esir edilmiştir.

# Telgraf, Telefon ve Ajans Haberleri

# Sıhhî ve içtimaî kalkınma programının esasları hazırlandı

## Yurdun muhtelif yerlerinde kurulacak yeni hastahanelerle sıhhî ve içtimaî müesseselerin yerleri tesbit edildi

Ankara, 27 (Telefonla) — Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti tarafından hazırlanan iş programının tatbik sahasına konulabilmesi için 73,312,500 liraya ihtiyaç hasıl olduğu tesbit edilmiştir. Bu paranın 67,350,000 lirası İçtimaî muavenet müesseseleri inşasına, 8,962,500 lirası da koruyucu tababet müesseseleri yapılmasına harcanacaktır.

Proje esaslarına göre 27 vilâyette 50 yataklı, 4 vilâyette 100 yataklı hastahaneler kurulacaktır. Bu hastahaneler için harcanacak para 8,000,100 liradır. Bundan ayrı olarak İstanbula mevcuda ilâve olarak beş yüz, Erzurumda 200, Diyarbakırda 150 yataklı, İzmirde 500, Bursada 300, Adana ve Sıvasta 250, Edirnede 200, Gaziantep ve Kayseride 150 şer yataklı hastahaneler kurulacaktır. Ankarada kurulacak tıp fakültesinin yatak sayısı da 1200 e çıkarılacaktır.

Bu on vilâyetteki ilâveler ve yeni kurumlar için 10,000,600 lira harcanacaktır.

Projenin esaslarına göre 25 kaza merkezinde sıhhat merkezleri yapılacak ve bunlara 2,5 milyon lira harcanacaktır.

Üç yerde beş yüz yataklı sanatoryom yapılacak ve bu müesseseler için 7,5 milyon lira sarf olunacaktır. İki yerde gene beş yüz yataklı Verem hastahanesi yapılacak 4 milyon lira harcanacaktır. İki yerde 250 şer yataklı 2,5 milyon liraya çıkmak üzere cerrahî verem sanatoryomu, iki yerde bir milyon 600 bin liraya çıkacak 200 yataklı pravantoryom, her vilâyette üç milyon liraya çıkacak Verem mücadele dispanseri, beş milyon liraya çıkacak iki bin yataklı merkezî bir akıl hastahanesi, üç vilâyette 2,750,000 liraya çıkacak beş yüz yataklı akıl hastahanesi bulunacaktır.

Altısı şimdi bulunanlar için, on tanesi yeniden kurulacaklar için olmak üzere dört milyon liraya 16 vilâyette 30 ilâ 50 yataklı çocuk ve doğum evi kurulacaktır.

Beyşehirde 250 yataklı şifa bulması kabil olmıyan hastalara mahsus müesseseler kurulacak ve 2,5 milyon liraya mal olacaktır.

İki milyon liraya çıkacak olan beş yüzer yataklı Darülâceze ve ihtiyar yurdu müesseseleri kurulacaktır. Üç şehirde elli, bir yerde yüz yataklı ve İstanbulda yeniden 250 yataklı çocuk hastahaneleri kurulacaktır. Bunun için 2,200,000 lira sarfedilecektir.

1,900,000 lira harcanarak iki yerde yüz, üç şehirde elli yataklı bulaşıcı hastalıklar hastahaneleri kurulacaktır. 600 bin liraya çıkmak üzere iki yerde 250 şer yataklı Cüzzamlılar hastahanesi yapılacaktır.

İzmirdeki sağır, dilsiz ve körler hastahanesine iki milyonlira harcanarak beş yüz yataklı bir çocuklar müessesesi kurulacak bu müessesede bütün ders malzemesi bulundurulacaktır.

Altı yerde 900 bin lira harcanarak köy ebe mektepleri, üç milyon lira harcanarak on yerde Trahom hastahanesi kurulacaktır.

Bunlardan Adanadaki Trahom tatbikatına ve araştırmalarını da yapacak bir enstitü halinde olacaktır. Bugünkü Sıtma mücadele enstitüsü bir milyon lira harcanarak bir sıcak memleketler hastalıklar müessesesi haline getirilecektir.

Bundan sonra projede müteaddid tebhirhaneler inşası, lâboratuarlar ve tam teşkilâtlı gezici bulaşıcı hastalıklarla mücadele hey'etleri kurulması hakkında sarfolunacak paralara aid esaslar mevcuddur.

## Çin - Japon harbi şiddetlendi

### Japonlar, Hunnanın merkezini işgale hazırlanıyor

Şanghay, 27 (A.A.) — Japonların Hunnan'ın merkezi Şang-Şaya karşı hücumu ve şiddetli muharebeler devam etmektedir. Çinden gelen haberlerde de vaziyetin nezaketi kabul edilmektedir.

En büyük muharebeler Pinni Yang ve Siyang Siney şehirlerinde olmaktadır. Japon donanmasının ihraç harekâtını himaye için devamlı ateşine rağmen Çinliler mukavemet göstermişler ve bütün ihraç teşebbüslerini püskürtmüşlerdir. Maamafih Şang-Şaya karşı japon tehdidi artmaktadır. Muhtelif istikametlerden ilerliyen japon kuvvetleri şehre 50 kilometre mesafededirler. Japon sözcüsü, japon kıtalarının Şang-Şaya 36 kilometre mesafedeki Kaoşire girdiklerini söylemiştir.

## Estonyada millî bir konsey kuruldu

Bern 27 (A.A) — Helsinkiden İsviçre ajansına bildiriliyor:

Almanlar tarafından Estonyada millî bir konsey kurulmuştur. Konsey, memleketin dahilî işlerini tedvir edecek, kalkınma için lâzım gelecek tedbirlere müracaat edecektir. Konseyin beş azası vardır.

## Dük Daustaya izin verileceği doğru değil

Londra, 27 (A.A.) — Dük Daustanın, tekrar döneceğine dair namusu üzerine söz vererek bir ay izinle Romaya gideceği hakkındaki haberler, Londrada asılsız şayialar olarak telâkki edilmektedir.

## İdama mahkûm edilen Dögolist subaylar

Vişi 27 (A.A) — Klemon Feran divanı harbi 6 Dögolist subayı gıyaben muhakeme ve idama mahkûm etmiştir. Bunların malları da hazine lehine müsadere edilecektir.

## *Ispanyada hayat pahalılığı*

Madrid, 27 (A.A.) — Nazırlar heyeti general Frankonun riyasetinde toplanmıştır. Kabine, hayat pahalılığına çare aranılmasına ve endüstri için bir millî müessese kurulmasına karar vermiştir.

## Uruguay tazminat istiyecek

Boynoz Ayres, 27 (A.A.) — Âyan hariciye encümeni, Uruguay vapurunun bir Alman tahtelbahiri tarafından batırılması üzerine halkın galeyanını yatıştırmak maksadiyle Almanyadan maddî ve manevî tazminat istendiğini bildirmiştir.

*Diş Tabibi*
Cevad Dağlı
II inci Beyler sokak No. 65
*TELEFON: 3055*

## İrandan ayrılan Almanlar dün Ankaradan geçtiler

Ankara, 27 (A.A.) — İrandan Almanyaya gitmekte olan Tahrandaki Alman büyük elçisi ile 474 Alman tebası bugün saat 14,50 de hususî trenle şehrimize gelmişlerdir. Burada bir saat kaldıktan sonra İstanbula müteveccihen yollarına devam etmişlerdir. Alman tebası gar-da Alman elçiliği erkânı ve Alman kolonisi tarafından selâmlanmış ve izaz edilmişlerdir.

Erzurum, 27 (A.A.) — Macaristanın Tahran maslahatgüzarı ve üç memur otomobille buraya gelmiş, akşam trenile İstanbula hareket etmiştir.

## Afrika harbi

### Trablus ve Bingazi tekrar bombalandı

Kahire, 27 (A.A.) — Bu akşamki Orta şark tebliği:

Libyada: Tobrukta topçumuz batı çölünde tahkimat yapan düşman müfrezelerini ateşe tutmuştur.

Gece devriye faaliyetine devam edilmiştir. Hudud mıntakasında iş'ara değer bir şey yoktur.

Kahire, 27 (A.A.) — Bu akşamki hava tebliği:

Ağır İngiliz bomba tayyareleri Trablus ve Bingazi üzerine muvaffakıyetli hücumlar yapmışlardır. Trablusta askerî hedeflere mühim hasarıka edilmiş; Bingazide liman tesisatı ve gemiler arasına bombalar düşmüştür.

Berlin, 27 (A.A.) — D. N. B.

Askerî kaynaklardan öğrenildiğine göre 24 eylûlde Alman tayyareleri Tobruk üzerine yeniden akınlara başlamışlardır. Bir iaşe kampında infilâklar müteaddid yerlerde yangınlar çıkmıştır.

## *SON DAKİKA:*

## Ruzvelt, dün beyanatta bulundu

### "Gemilerimizi bomba ve torpillerle korumağa karar verdik „

## *Amerikada bir günde 14 gemi denize indirildi*

Vaşington, 27 (Radyo) — Bugün Amerikada 14 geminin birden denize indirilmesi münasebetiyle beyanatta bulunan Reisicumhur Ruzvelt ezcümle demiştir ki:

— Her ne kadar yaptıklarımızla iftihar duyabilirsek de, bunlarla iktifa etmek zamanı gelmemiştir. Mütemadiyen daha çok inşa ederek ve programımızı tesrî ederek öyle bir vaziyete gelmeliyiz ki, her gün bir, sonra iki gemi denize indirmeğe muktedir olabilelim. İnşa programımız, hürriyetimize saldırması ihtimali olanlara verdiğimiz cevaptır.

Biz bu gemileri inşa ederken takip ettiğimiz gayeye ulaşmıya ve bunların emniyetle seyretmelerini temine çalışacağız. Biz bu gemilerimizi bomba, torpil ve topla korumıya karar vermiş bulunuyoruz.»

Nevyork, 27 (A.A.) — Hamilton ve Rodney isimlerinde iki destroyer denize indirilmiştir. Bu gemiler 16 ilkkânun 940 da tezgâha koymuştu.

## İtalyada ekmek vesikaya tâbi

Roma, 27 (A.A.) — D. N. B.

Mussolininin riyasetinde toplanan nazırlar meclisi, geçen aylarda bazı vilâyetlerde vesikaya tabi tutulan ekmek tevzi usulünün bir ilkteşrinden itibaren bütün İtalyaya teşmiline karar vermiştir. Bunun sebebi orduda ve işgal altındaki yerlerde ekmek ihtiyacının artması ve geçen senenin aksine olarak bu sene mısır mahsulünün ihtiyaca kâfi gelmemesidir.

## Hırvatistanda yahudilerle mücadele

Zağrep, 27 (A.A.) — Zağrep üniversitesi rektörü beyanatta bulunarak, Yahudilerin Hırvat üniversitelerine giremiyeceklerini ve imtihanlara da iştirak edemiyeceklerini söylemiş ve âriırkın kabulüne devam edileceğini ilâve etmiştir.

## Veyvel Tahranda

Nevyork, 27 (A.A.) — Asosyetet Presin bildirdiğine göre general Veyvel, Rus kumandanı albay Tohikof ile görüşmek üzere Tahrana hareket etmiştir.

Londra, 27 (A.A.) — General Veyvelin Londradan dönerken Tahrana uğrıyacağı bildirilmektedir. Burada Sovyetlerle müşterek müdafaa hususunda görüşeceği şüphesizdir.

Hindistândan gelecek tanklarla kıtaların İran demiryollarından geçecekleri haberinin yanlış ve asılsız olduğu bildirilmiştir.

ANADOLU
Sahibi ve Başmuharriri
HAYDAR RÜŞTÜ ÖKTEM
Umumî Neşriyat Müdürü
HAMDİ NÜZHET ÇANÇAR
Abone: Yıllığı 1400 Kr. 6 Aylığı 800
Yabancı memleketlere 27 lira
İdarehane: İkinci Beyler Sokak

GÜNDELİK TAKVİM
1360 *Ramazan 6*
*EVKAT*

| | S. D. | | S. D. |
|---|---|---|---|
| Sabah | 6,03 | Akşam | 18,10 |
| Öğle | 12,15 | Yatsı | 19,40 |
| İkindi | 15,42 | İmsak | 4,25 |